

Ami megszületik, az előbb-utóbb kölcsönhatásba kerülhet egymással

Az idők folyamán képi világunknak két területe bontakozott ki: az egyik a képzőművészet, a másik a leképzőművészet. Az elsőhöz két, a másodikhoz három összetevő részvétele szükséges.

A képzőművészet: a logika és a személyes érzékenység kölcsönhatásának az eredménye.

A leképzőművészet: a logika, a tárgy és a személyes érzékenység közötti kölcsönhatások eredménye.

A fejlődést mindig, de főképp a XX. században a kutató / találó művészek alakítják – a fenti két, lényegében különböző kölcsönhatásra vonatkozó eredményeikkel. Mivel a képkalkotó művész bármit érez, gondol vagy „filozofál”, tevékenysége csakis képkalkotó képzeletének működése szempontjából érdekes. Tehát egyértelműen kijelenthetjük, hogy kutatási tevékenysége nem más, mint a vizualitást, pontosabban a vizuális szintaxist felépítő összetevők kölcsönhatásának vizsgálata.

A mindenkori modernitás ezért a kölcsönhatások vizsgálata, azaz a forma eredetének vizsgálata. A művészet tehát szintaxis. Az új művészet: új szintaxis.

Az összes többi pedig tetszőleges járulék. A járulékokkal való foglalkozás azonban nem művészeti, nem vizuális kérdés. Új szintaxisok megteremtése ezért az új, eddig ismeretlen kölcsönhatások feltárásával, illetve az új, mesterséges szintézisekben lehetséges kölcsönhatások megfogalmazásával azonos.

Az 1967/1968/1969-ben írt szövegeimben* az alábbi kölcsönhatásokat sikerült megfogalmaznom:

A vonatkoztatási rendszert meghatározó adatok / paraméterek alapján:

1. Egy bizonyos vonatkoztatási rendszer jellegét / felépítését a választott paraméterek kölcsönhatása határozza meg.

A formát eredményező általános kölcsönhatás a struktúra és egy nem tetszőleges vonatkoztatási rendszer között jön létre.

2. Egy képi formát mint jelenséget csakis azzal a bizonyos vonatkoztatási rendszerrel való kölcsönhatásában értelmezhetjük / interpretálhatjuk, amelyikben az mint struktúra megfogalmazódott.

A struktúra és a vonatkoztatási rendszer részterületei között működő kölcsönhatások:

A helyre, a pozícióra vonatkozóan:

3. Egy bizonyos struktúra megjelenő formája a vonatkoztatási rendszer felépítése / jellege és a struktúrának abban elfoglalt helye / pozíciója között létrejövő kölcsönhatás eredménye.

Az időre, a szekvencia fázisaira vonatkozóan:

4. Egy bizonyos struktúra megjelenő időformája a vonatkoztatási rendszer felépítése / jellege és az abban elhelyezett változásokat meghatározó időadatok kölcsönhatásának eredménye.

Szóhasználatomban a struktúra szubvizuális, amelyet paraméterek segítségével fogalmaztam meg, a forma viszont vizuális, azaz látható.

Budapest, 1996. 09. 16.

* Az átalakuló plasztikusság kiáltványa, 1967.
Az esztétikai tér, 1968.
Az átalakuló plasztikusság, 1969.

Ps.: Ebben az írásban a vizualitásnak csak nyelvezeti kérdéseivel foglalkozom. Úgy gondolom, csak magas szintű formaművészet képes hitelesen közvetíteni komoly eszmét, komolyan veendő jelentésű tartalmat.

in: Legény Péter: Művészet és ellenség, Szenczi Molnár Társaság, Budapest 1997., könyv